

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 355/2559

นายศิริ ลัมวิชัยโจทก์ นางจงรัก ศรีรินยาจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 150, ป.วิ.พ. มาตรา 142

ย่อ / หลักกฎหมาย

การที่โจทก์มอบเงินจำนวน 700,000 บาท ให้ น. นำไปใช้ในลักษณะวิ่งเต้นต่อเจ้าพนักงานหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการช่วยเหลือบุตรชายของโจทก์ให้เข้ารับการศึกษที่โรงเรียนทหารช่างฝีมือ ด้วยวิธีการมิชอบ ถือเป็นการเอาเปรียบผู้สมัครสอบรายอื่น ๆ มีผลก่อให้เกิดการสอบคัดเลือกที่ไม่เป็นธรรมโปร่งใส แม้โจทก์จะไม่ทราบว่า น. เอาเงินไปติดต่อกับเจ้าพนักงานหรือเจ้าหน้าที่คนใดก็ตาม หรือ น. เป็นคนเชื่อเชิญจนโจทก์หลงเชื่อให้เงินไปก็ดี โจทก์ก็มีส่วนสมรู้ร่วมคิดรู้เห็นเป็นใจกับการกระทำของ น. ทั้งสิ้น เมื่อ น. ไม่สามารถนำบุตรชายโจทก์เข้าศึกษาได้ โจทก์เรียกเงินคืนโดย น. ทำสัญญากู้เงินตกลงชดใช้เงินจำนวนดังกล่าวคืนโจทก์ ถือว่า น. ไม่ได้กู้ยืมเงินจากโจทก์แต่อย่างใด แต่เป็นเรื่องที่โจทก์ต้องการให้ น. คืนเงินที่เป็นค่าใช้จ่ายในการวิ่งเต้นนำบุตรของโจทก์เข้าศึกษาต่อที่โรงเรียนทหารช่างฝีมือนั่นเอง วัตถุประสงค์ของการทำสัญญากู้เงินดังกล่าว จึงขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนย่อมตกเป็นโมฆะตาม ป.พ.พ. มาตรา 150 โจทก์ไม่มีสิทธิเรียกร้องให้จำเลยชำระเงินตามเช็คพิพาทที่ส่งจ่ายเพื่อชำระเงินตามสัญญากู้เงินดังกล่าว ส่วนประเด็นว่าวัตถุประสงค์ของสัญญาเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนหรือไม่ เป็นปัญหาข้อกฎหมายอันเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชนแม้จำเลยจะไม่ได้ให้การไว้โดยชัดแจ้งจำเลยก็มีสิทธิยกขึ้นอ้างในชั้นอุทธรณ์และศาลอุทธรณ์ภาค 5 ก็มีอำนาจวินิจฉัยได้ ตาม ป.วิ.พ. มาตรา 142 (5) ประกอบมาตรา 246 และมาตรา 225 วรรคสอง

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลยชำระเงิน 407,915 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ของต้นเงิน 400,000 บาท นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ จำเลยให้การขอให้ยกฟ้อง ศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยชำระเงินจำนวน 407,915 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ของต้นเงิน 400,000 บาท นับถัดจากวันฟ้อง (ฟ้องวันที่ 25 กรกฎาคม 2557) เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ กับให้จำเลยใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนโจทก์ โดยกำหนดค่าทนายความให้ 3,000 บาท จำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 5 พิพากษากลับให้ยกฟ้อง ค่าฤชาธรรมเนียมทั้งสองศาลให้เป็นพับ โจทก์ฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงรับฟังได้ยุติตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 5 และที่คู่ความไม่ได้โต้แย้งกันในชั้นฎีกาว่า โจทก์ทราบจากนางนงค์รัก ว่าสามารถนำบุตรของผู้อื่นเข้ารับราชการทหารได้ โจทก์จึงเจรจากับนางนงค์รักให้ช่วยเหลือบุตรชายของโจทก์เข้ารับการศึกษต่อที่โรงเรียนทหารช่างฝีมือ จังหวัดนครราชสีมา และโจทก์ได้มอบเงิน 700,000 บาท ให้นางนงค์รักเป็นค่าใช้จ่ายเพื่อการนี้ ภายหลังไม่สามารถนำบุตรชายของโจทก์เข้าศึกษาตามความต้องการได้ โจทก์จึงเรียกเงินคืนโดยนางนงค์รักทำหนังสือสัญญากู้เงินฉบับลงวันที่ 4 สิงหาคม 2556 ตกลงชดใช้เงิน 700,000 บาท ภายในวันที่ 30 กันยายน 2556 ตามหนังสือสัญญากู้เงิน นางนงค์รักทยอยชดใช้เงินคืนโจทก์เป็นเงินจำนวน 300,000 บาท ส่วนเงินที่เหลือนางนงค์รักให้จำเลยซึ่งเป็นน้องสาวส่งจ่ายเช็คธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

สาขาเพียง ลงวันที่ 17 เมษายน 2557 จำนวน 400,000 บาท ให้โจทก์ยึดถือไว้ เมื่อเช็คถึงกำหนดชำระโจทก์นำเช็คไปเรียกเก็บเงินแต่ธนาคารตามเช็คปฏิเสธการจ่ายเงินเมื่อวันที่ 21 เมษายน 2557 โดยให้เหตุผลว่าเงินในบัญชีไม่พอจ่าย ตามเช็คและใบคืนเช็ค มีปัญหาต้องวินิจฉัยว่า จำเลยต้องรับผิดชอบใช้เงินตามเช็คพิพาทแก่โจทก์หรือไม่ เห็นว่า โจทก์ต้องการให้นางนงคริ์นำเงินที่ได้รับจากโจทก์ไปใช้ในลักษณะการวิ่งเต้นต่อเจ้าพนักงานหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการช่วยเหลือบุตรชายของโจทก์ให้เข้ารับการศึกษาที่โรงเรียนทหารช่างฝีมือด้วยวิธีการมิชอบอันเป็นการเอาเปรียบผู้สมัครสอบรายอื่น ๆ ทำให้บุตรชายโจทก์ได้เปรียบผู้สมัครสอบรายอื่นๆ การกระทำของโจทก์จึงมีผลก่อให้เกิดการวัดผลสอบคัดเลือกไม่เป็นธรรมโปร่งใส เป็นการปลุกฝังธรรมเนียมปฏิบัติหรือค่านิยมขัดต่อจริยธรรมและคุณธรรมอันดีงาม ผู้ที่มีความรู้ความสามารถขาดโอกาสเข้ารับการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม และประการสำคัญเป็นบ่อเกิดแห่งการทุจริตและประพฤติมิชอบในหน่วยงานของรัฐต่าง ๆ โดยตรง แม้โจทก์จะฎีกาอ้างว่าไม่ทราบ นางนงคริ์เอาเงินไปติดต่อกับเจ้าพนักงานหรือเจ้าหน้าที่คนใดก็ดี นางนงคริ์เป็นคนเชื่อเชิญจนโจทก์หลงเชื่อจึงให้เงินไปวิ่งเต้นก็ดี ถือได้ว่าโจทก์มีส่วนสมรู้ร่วมคิดรู้เห็นเป็นใจกับการกระทำของนางนงคริ์ทั้งสิ้น นางนงคริ์ไม่ได้กู้ยืมเงิน 700,000 บาท จากโจทก์แต่อย่างใด แต่เป็นเรื่องที่โจทก์ต้องการให้นางนงคริ์คืนเงินจำนวนดังกล่าวที่เป็นค่าใช้จ่ายในการวิ่งเต้นนำบุตรของโจทก์เข้าศึกษาต่อที่โรงเรียนทหารช่างฝีมือ จังหวัดนครราชสีมาตนเอง วัตถุประสงค์ของการทำสัญญากู้เงิน จึงขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนย่อมตกเป็นโมฆะตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 150 โจทก์ไม่มีสิทธิเรียกร้องให้จำเลยรับผิดชอบชำระเงินตามเช็คพิพาทได้ ส่วนที่โจทก์ฎีกาอ้างว่าจำเลยไม่ได้ให้การถึงเรื่องวัตถุประสงค์ของการทำสัญญากู้เงินเป็นโมฆะไว้โดยชัดแจ้งนั้น เห็นว่า ประเด็นว่า วัตถุประสงค์ของสัญญาเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนหรือไม่ เป็นปัญหาข้อกฎหมายอันเกี่ยวด้วยความสงบเรียบร้อยของประชาชน แม้จำเลยจะไม่ได้ให้การไว้โดยชัดแจ้งจำเลยก็มีสิทธิยกขึ้นอ้างในชั้นอุทธรณ์และศาลอุทธรณ์ภาค 5 ก็มีอำนาจวินิจฉัยถึงประเด็นเช่นนี้ได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 142 (5) ประกอบมาตรา 246 มาตรา 225 วรรคสอง คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 5 ชอบแล้ว ฎีกาของโจทก์ฟังไม่ขึ้น พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็นพับ

องค์คณะ

วิจิตร วิสุชาติ · จินดา ปิ่นทะโชติ · ชชาติชาย โฆษิตวัฒน์ฤกษ์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/355/2559>